

Szaporodási verseny (III. rész)

A történelem mibenlétét különféleképpen fogalmazzák meg. Mivel a történelmet emberek alkotják és alakítják, a legegyszerűbb meghatározás az lehetne, hogy a történelem nem más, mint egyszerű szaporodási verseny. Vagyis a történelem győztesei azok lesznek, akik többen vannak. Ez így meglehetősen leegyszerűsített meghatározás volna, hiszen ennek alapján a történelem győztesei a legnagyobb mostani népszaporulattal rendelkező afrikaiak lennének. Ez azonban mégsincs így (bár hosszú távon lehetséges a bekövetkezete). Egy ország és nép tehát csak akkor lehet a történelem győztese, ha további feltételeknek is megfelel, amelyek közül legalább háromnak-négynek egyidejűleg kell teljesülnie ahhoz, hogy erős országról és a történelemben győztes népről beszélhessünk:

1. megfelelő nagyságú (szuverén) terület
2. erős hadsereg
3. erős gazdaság
4. fejlett (iránymutató) kultúra
5. nagy népességszám

Három részben ezt a témát kíséreljük meg felvázolni. Az I. részben a szaporodási verseny történeti hátterével foglalkoztunk, a II. részben a versenyt befolyásoló (elősegítő és akadályozó) tényezőket érintettük, a III. részben pedig magának a népesedésnek a kérdését, annak jelentőségét vizsgáljuk fel. Mindezen részekben belül foglalkozunk az egyes témakörök releváns területi, hadügyi, gazdasági, kulturális és népességi vetületeivel is, valamint azt is megvizsgáljuk, hogy Magyarország hogyan teljesített ebben a versenyben (hol siklottak félre a folyamatok és mit lehetne tenni a jövőben).

Népesség

A népességszám minden fent megadott feltételnek az alfája és ómegája. Ha van megfelelő nagyságú népesség, az képes a terület megtartására, egy erősebb hadsereg fenntartására, nagyobb belső piacot hoz létre, erősebb gazdaságot tart fenn, növekszik a politikai befolyása, és képes a saját kultúráját is fenntartani, terjeszteni. Ha egy nagyobb területen kis népesség él, az a területet sem képes megtartani, a kultúrája visszaszorul, gazdaságilag, katonailag és politikailag kiszolgáltatottá válik.

Ha egy ország a megfelelő (nem agresszív) szomszédokkal rendelkezik, vagy a természeti akadályok elszigetelik más országoktól, úgy tűnik, hogy egy kontinensnyi terület megtartására nagyjából 10 milliós népesség is elegendő. Ausztrália lakossága 1956-ban 10 millió alatt volt, ami egymillióval volt kevesebb, mint a korabeli Magyarországon, Kanadának, a világ második legnagyobb területű országának pedig 1951-ben nagyjából 14 milliós lakossága volt, Hollandia népessége ugyanekkor mintegy 10 milliót tett ki.

Ha van egy megfelelő nagyságú (a szomszédos vagy a távolabbi népekhez képest sokkal nagyobb) népességszám, az adott nép szinte automatikusan el tudja kerülni a történelmi sorscsapásokat, a gazdasági, katonai, politikai diktátumokat, a packázásokat az idegen népek vagy intézmények részéről. A nagy népességszám tehát az önrendelkezést biztosítja az adott országnak és az önbecsülést az adott népek, minden lehetséges tekintetben, és a többi néphez képest előbbre helyezi a „csípési sorrendben”. Egy olyan népek

tehát, amely rövid vagy hosszú távon a történelem győztese akar lenni, nagy népességgel kell rendelkeznie, vagy a népszaporulat növelését minden fenti feltétel elé kell helyeznie.

A reformkorban annak felismerésére volt szükség, hogy a jövő az éppen felfutó gazdasági fejlődéshez való csatlakozásban rejlik (amihez mélyreható társadalmi reformokat kell végrehajtani), ma pedig annak felismerésére van szükség, hogy a jövőt a növekvő népességszám jelenti.

Ezt korábban (1902) már Rákosi Jenő (1842–1929) is felismerte, aki a jog és a kultúra eszközeivel kívánta elérni az ország megmagyarosodását. Egy harmincmillió magyar által lakott birodalomról álmódott, mely így ellensúlyozni tudta volna a szláv és a német túlsúlyt is. A dinamikusan növekvő magyar nemzet pedig képes lett volna a birodalmi aspirációkra, egyfajta magyar imperializmusra is, ami a kor viszonyai között egyáltalán nem volt egy pusztán illúzió. (Erre az 1878-as berlini kongresszuson lett volna lehetőség, de az Osztrák–Magyar Monarchia ezt a lehetőséget – a nagyhatalmak közül egyedülként – nem használta ki gyarmatszerzésre, helyette Boszniát szállhatta meg. 1900-ban a Monarchia is részt vett a bokszerláadás leverésében, ami – erőteljesebb részvétel esetén – a többi nagyhatalom korábbi övezeteihez (orosz, brit, francia) hasonlóan elvezethetett volna akár egy osztrák-magyar befolyási zóna kijelöléséhez is Pekingben és Kínában.) Ekkoriban még Angliának és Franciaországnak is nagyjából harmincmillió lakója volt, Rákosi tehát ismét velük szerette volna egy szintre hozni a magyar népességet. Ma is ugyanerre lenne szükség, de egy magasabb népességszám mellett, ami egy 50 milliós Magyarországot jelentene.

Rákosi sok megállapítása még ma is szó szerint érvényes: „Nincsenek nagy terveink, nincsenek nagy szándékaink, nem akarunk nőni, nem akarunk terjeszkedni, nekünk nem kicsiny Macedónia. Mi csak vesződünk, máról holnapra élünk, perlekedünk, és minden-napi apró dolgokra van minden gondunk. Ez ma a mi állami életünk.

Ehhez hasonlatos az egyének élete is. Minden nemzetnek, a legkisebbnek is van egy jelszava, néha egy szó is elég rá, amely kifejezi álmait, törekvéseit, néha ábrándjait. De hisz a remény, az ábránd, a káprázat adja meg az ifjúságnak a dicső erőt, amellyel küzdelmekbe áll és sikereket ér. Mi félünk az ábrándtól, józanságot prédikálunk, békeszeretetünkkel hivalkodunk, a kakasnak nem harmadik, hanem már első kukurékolására megtagadjuk sovénységünket, s ami másnak eszköz, nekünk cél, s egy fél percent kvótán, egy gyűlölt színű bojton a homousion és homoiusion gyászos perpatvarába menekülünk, s nem gondoljuk meg, hogy ez alatt nem érünk rá az országot nemzeti ereiben, számában és fanatizmusában földuzzasztani; amit, ha elértünk, minden kellelten kérdést, ami most fontosnak látszik, s minden politikai tevékenységünket elnyeli, egy csapással megoldottunk. Nem kell ide csak harmincmillió magyar, és ezen a helyen, ezen a földön első szerepet játszunk Európa történetében, és miénk Európa kelete!

Ennek kellene minden magyar ember – politikus és nem politikus ember – zászlajára felírva lenni: Harmincmillió magyar! Es meg volna oldva minden kérdésünk egy csapással. Mert ezt kitartással, makacs és okos munkával játszva el lehet érni. De minden dolgunkat ebben a gondolatban kellene intéznünk. [...]

Mert béke van, csak béke kell nekünk, csak azt halljuk dicsérni, csak azt magasztalják mindenek; politikusok, vezércikkek és trónbeszédok egyaránt. Én pedig azt mondom, hogy a békét csak erővel, hatalommal, tevékenységgel, önérzettel, haddal és hadikedvvel lehet fönntartani, sohase lemondással, sohase meghunyászkodással, sohase imádsággal és áldozatokkal. Mert mindebből sohasem tudunk eleget adni az éhes ellenfélnek, vagy a még éhesebb szövetségeseinknek, ha egyszer megkezdjük e nagylelkű önfeláldozást. Es ne csodálkozzanak azon, hogy épp ilyen állapotokban szakad ránk, most rohan meg bennünket az a veszedelem, amelyből a mai ünnep is kerekedett: a kivándorlás.”⁷¹

Úgy tűnik, hogy a legendás magyar pesszimizmus és elkényelmesedés, a cselekvés elmulasztása mindig is jelen volt a magyar lelkületben, már Rákos Jenő idejében is, amikor még létezett a „nagy” Magyarország, sőt már Nagy Lajos idejében is, amikor – többek között – Moldva területét hagytuk kicsúszni a kezünkől. A külső szemlélők azonban nem ilyenek láttak bennünket, sőt irigykedve tekintettek ránk, mint pl. a csehek, akiknek a kiegyezés után valóban sok okuk lett volna az elkeseredésre (de ezt a megfelelő gondolkodásmóddal később az előnyükre változtatták). Az egyik cseh nagylexikon, az *Ottův slovník naučný*² 1907-ben például így ír a magyarokról: „A különleges magyar állam léte az európai történelem legérdekesebb jelenségei közé tartozik... noha a kultúra különféle terein meghódították őket az idegen hatások, a politika területén olyan bámulatos tehetségről tettek tanúbizonyságot, hogy nemcsak az állami függetlenségüket tartották meg mind a mai napig, hanem az idő előre haladtával a külügyi viszonyokban is egyre nagyobb szerepet vívtak ki maguknak... mind a mai napig megtartották nyelvüket, és azt az összes magyar nemzet [Hungarus értelemben, a Magyarország területén élő nemzetiségek] között is terjesztik, arra törekedve, hogy a soknemzetű Magyarországot egységes magyar nemzetállammá tegyék. Miközben eddig arra törekedtek, hogy az évszázadokig veszélyben levő alkotmányosságot megőrizzék, a következő feladatuknak azt tartják, hogy egy nagy és erős magyar birodalmat építsenek, amely egész Délkelet-Európa fölött uralkodna.”

A csehek számára tehát irigylésre méltó helyzetben voltunk, csak sajnos mi magunk voltunk azok, akik ezt nem akarták elhinni és talán csak a tudatalattinkban voltunk azt hajlandók megtűrni. Ennek oka valószínűleg az lehet, hogy mi mindig is az első vonalhoz mértük magunkat (a németekhez, franciákhoz, angolokhoz), ahova mindig is tartoztunk (de úgy éreztük, hogy ez egy ideig kérdésessé vált), nem a második, harmadik vonalhoz (a csehekhez, románokhoz, szerbekhez, horvátokhoz, szlovákokhoz, ukránokhoz), akik számára mi kivételes helyzetben voltunk.

És egyben ez az irigység az oka a ma is meglevő, szinte irracionális magyarellenességnek a második és harmadik vonal részéről, ami a legnyilvánvalóbb módon a sporteseményeken nyilvánul meg, amikor hatalmas füttykoncert fogadja a magyar himnuszt, a nem éppen művelt ellenközönség részéről. A németekkel vagy az osztrákokkal szemben ez a zsigeri ellenszenv nem nyilvánul meg, noha a szerbek, szlovákok vagy románok a múltbeli vélt vagy valós elnyomatásukat az osztrákoknak, a német elemnek is tulajdoníthatnák, de velük szemben ez az ellenszenv mégsem nyilvánul meg, mert ők ma is az első vonalba tartoznak és ezért tisztelik őket (annál is inkább, mivel oda mennek vendégmunkásnak, tehát kapnak is tőlük valamit), rólunk meg tudják, hogy kiestünk az első vonalból (tehát tőlünk úgysem kaphatnak semmit, és még népességi túlsúlyban sem vagyunk velük szemben), ezért úgy gondolják, hogy velünk szemben megengedhetik maguknak az ilyen magatartást. Mi ezt nem viszonzuk az ennek megfelelő ellengyűlölettel, de még azzal sem, hogy az ilyen alakokból bolondot csináljunk. Ha azonban a kisebbségi érzésüket tudatosítanánk velük, ezt a magunk előnyére is változtathatnánk, de csak abban az esetben, ha a megfelelő lekezeléssel tekintünk a mai második vonalra és kimutatjuk a velük szembeni – ma is meglevő [kulturális, történelmi] – fölényünket, tehát az ostobaságra lekezelő szellemességgel felelünk.

Mindez felfedi a magyar gondolkodásmód egyik legfőbb hiányosságát, amit fentebb már többször is említettünk, azt, hogy nem eléggé agresszív még a felénk irányuló egyértelműen agresszív és ellenséges megnyilvánulásokkal szemben sem (lásd erre fentebb Rákosi Jenő véleményét; Martin Engelbrecht (1684–1756), augsburgi rézmetsző 1730–40 körül kiadott metszetsorozatának szöveges részében többek között így jellemezte a magyarokat: „Uruknek ismerik el a vendéget”), melyeknek a semmilyen módon

sem leplezett, azaz egyértelmű célja a magyar etnikum minél gyorsabb asszimilációja, miközben mi mesterségesen igyekszünk életben tartani a nemzetiségeket. Emellett nem tesszük egyértelművé, hogy semmilyen módon sem tűrjük el még a burkolt magyarellenes megnyilvánulásokat és kijelentéseket sem. Önkormányzatot biztosítunk a miniatűr hazai kisebbségeknek, de nem követeljük meg ugyanezt a szomszédos országoktól, a nagyságrendekkel nagyobb létszámú magyar kisebbségek tekintetében, akiknek a jogait egyébként az 1918 utáni békeszerződések és az utódállamok saját vállalásai is „garantálták”. Inkább azt várjuk, hogy maguktól is jobb belátásra térjenek. Eltűrjük, hogy titkos (de nem titkolható) háborút folytassanak a magyar etnikum ellen, amikor a közigazgatási határokat minden esetben az ottani magyarság számára hátrányos módon húzzák meg, azzal a (nyilvánvaló) céllal, hogy megszűnjön a helyi magyar közösségek önkormányzati többsége és felgyorsuljon az asszimilációjuk. (Ez a vezérszempont mindig háttérbe szorítja az összes többi [ésszerűségi, gazdasági, költségvetési, utazási stb.] szempontot. Hajlandók tehát vállalni akár a területi közigazgatás torzulásait is, a vele járó gazdasági, költségvetési hátrányokkal és az embereknek okozott kényelmetlenségekkel együtt is, csak azért, hogy az etnikailag hátrányos legyen a helyi magyarság számára, amit mindig a legfőbb céljuknak tekintenek.)

Folyton azt hangsúlyozzuk, hogy érdekünk Szerbia uniós csatlakozása, ahelyett, hogy a halogatásunk miatt ők udvarolnának bennünket körbe, amitől csak azt remélhetjük, hogy a csatlakozás után ugyanúgy megszegik ígéretüket, mint a románok, amiben egyébként is nagy gyakorlattal rendelkeznek. Jogászokdába fogunk, amikor a szlovákok nyíltan magyarellenes állampolgársági törvényt hoznak, ahelyett, hogy szankciókat vezetnénk be ellenük. Eltűrjük, hogy egyes szomszédos történelem nélküli országok a magyar történelmen élösködjenek és a maguk javára hamisítsák azt meg. Nem vagyunk elég gyorsak pl. a Wikipédián, hogy a magyar történelem eseményeinek angol nyelvű szócikkeit magyar szerzők írják meg, és ehelyett arra kényszerülünk, hogy a szomszédos országok szerzői által fabrikált szócikkeket foltogassuk, amivel propaganda-hátrányba kerülünk. (Pl. a Wikipédián Mária Terézia és más uralkodók következetes módon Csehország és Magyarország királyai, noha a császári titulaturában mindig Magyarország van az első helyen, mert mindig is Magyarország volt a magasabb rangú királyság a **pusztán birodalmi** hűbért képező Csehországgal szemben. A magyar királyok szócikkeiben pedig a magyar és horvát király megnevezés szerepel, amivel a horvátok egy fiktív horvát szuverenitást emelnek a realitás szintjére, holott ilyen ténylegesen soha nem is létezett, mert Horvátország mindig is szerves része volt a magyar koronának.) Eltűrjük továbbá, hogy a történelmi magyar családok neveit olyan formában szlávossítsák, ahogyan azok egyetlen történeti forrásban sem találhatók meg, amit aztán ilyen formában idéznek és ismernek meg a külföldi olvasók. Megengedjük tehát azt a goebbelsi propagandát, hogy a sokszor megismételt hazugság igazsággá váljon.

Ha Magyarország újra győztes nemzet akar lenni Európában, meg kell találnia a saját önértékelését, tehát a fenti öt pont közül minél többet a megfelelő szintre kell emelnie. Az Orbán-korszak politikai programjában erre legalább kettő esetében vannak is tétova törekvések. Ilyen a magyar gazdaság (a magyar nemzetközi nagytőke) megerősítése és a népességszám fogyásának megállítása (és talán a hadsereg fejlesztése is). Ez azonban így még vajmi kevés. Ha Magyarország sikeres akar lenni, az európai uniós folyamatokkal szemben, sőt azok ellenében, a fenti öt pontos lista programszerű megvalósítására van szükség, tehát a már többször is említett „feszített célt” ki kellene végre magunk elé tűzni: ki kell **használnunk** a területi lehetőségeinket, a **gazdaságot**, a **hadsereget** és a **kultúrát** hathatósan kell fejleszteni. Mindenekelőtt azonban a fő hangsúlyt a népszaporulat

erőteljes növelésére és nemcsak a szinten tartására kell fektetni. Nemcsak vegetálni kell a megállított népességfogyással, hanem erőteljesen növelni kell a népességet!

A mai Európa egyik közös vonása, ami egyben a legnagyobb veszélyt is jelenti az európai jövő számára, a népesség növekedésének lassulása és a népesség elöregedése, csökkenése. A népesség növekedésének útjában ma már nem állnak olyan biológiai akadályok, mint egykor a járványok, háborúk, természeti katasztrófák, a tömeges kihalás, a nyomor stb. Ehelyett a népesség fogyását a kulturális tényezők, a tudatos születésszabályozás idézi elő, aminek a hátterében elsősorban a kényelmi szempontok állnak (társadalmi akadály).

A kényelmi szempontokat nemcsak a szaporodási verseny társadalmi alapjának tartom, hanem általában a történelem egyik fő hajtóerőjének is. Az embereket nemcsak az eszközhasználat különbözteti meg az állatoktól, hanem a *kényelem* fogalmának a felismerése és a kényelem iránti igény is. (Bár ma már teljesen ez sem igaz, mert egyes madarak felszedik az eldobott csikket és beépítik a fészekbe, mert rájöttek, hogy a nikotin távol tartja a parazitákat. Az olyan háziasított állatok pedig, mint pl. a kutyák a téli hidegben szívesebben kuporodnak le a meleg szobában.)

A modern társadalom nem garantálja a sikert az ember számára (mint a hagyományos társadalom az arisztokratának vagy akár a polgárnak és a parasztnak), a bukást annál inkább, hiszen Maslow szerint 100 ember közül legfeljebb egy vagy kettő tudja megvalósítani a vágyait vagy még annyi sem, ami frusztráltságot és kiegyensúlyozatlan társadalmat eredményez.

Abraham Maslow (1908–1970), amerikai pszichológus szerint³ az emberi szükségletek (needs) hierarchiát alkotnak (Maslow-piramis). Ezek közül előbb az alacsonyabb rendű szükségleteknek kell kielégülniük ahhoz, hogy a magasabb rendű szükségletek aktivizálódjanak. A szükségletek hierarchiája a következő: 1. Fiziológiai: levegő, étel, víz, alvás, nyugalom és bizonyos mértékig a szex szükséglete. 2. Biztonság: a gyermeki függőség, a fizikai biztonság keresése, a stabilitás, az ismert környezet, az anyagi biztonság, az ismeretlen, fenyegető vagy esetleg betegséghez vezető szituációk elkerülése stb. 3. Együvértartozás: a szeretet utáni vágy, a barátság, a befogadás, a csoport általi elfogadás és az összetartozás érzete. 4. Megbecsülés: a státusz utáni vágy, a felsőbbrendűség, az önbecsülés, az elismerés, a siker és a presztízs vágya. Ezen szükségletek az egyén érzéseit fejezik ki a hasznossággal és a műveltséggel kapcsolatban. 5. Önkiváltás: az önkiváltás vágya, elérni mindazt, amire az egyénnek lehetősége van, a potenciális önmegvalósítás vágya szerint élni. Ezek a szükségletek állnak az emberi motivációk, minden cselekvés és viselkedés (annak szervezettsége és hatékonysága) hátterében.

Az emberi szükségletek és a kényelmi szempontok kielégítésének tipikus példája az egyik asszír uralkodó által a legyőzött ellenségre kivetett adókövetelés: 460 ló, 2000 szarvasmarha, 5000 juh, ezüst, arany, ólom, réz, vas, bútorok, közte elefántcsont és aranyberakásos heverők, az uralkodó nővére, 15 ezer rabszolga, gabona.

Az élelem nyilván arra kellett neki, hogy kielégítse a saját és a katonái táplálkozási szükségleteit, a nyersanyagok, hogy eszközöket készíthessen, ami szükséges az újabb hódításokhoz és a mindennapi élethez, a bútorok, hogy a szabad idejében kényelemben érezhesse magát az otthonában, a rabszolgák, hogy kiszolgálják és dolgozzanak helyette (amire csak rabszolgák felelnek meg, mert erre csak ők kényszeríthetők, ezért kell a rabszolgaság intézménye is), az uralkodó nővére, hogy kielégítse szexuális vágyait, de ezt bármilyen más nővel is megtehetné volna, ezért itt a szabad idő közös eltöltése, az értelmes, azonos szociális helyzetnek megfelelő társalgás, a magasabb emberi értékek kielégítése, a béke biztosítása és az utódnemzés mellett a szövetség kikényszerítése is számításba jöhet.

Az ember kezdetben a földön aludt, majd leterített a földre egy állatbőrt, később (a növénytermesztés feltalálása után) szalmára feküdt, házat épített, hogy ne érje az eső, bútorokat készített stb. tehát fokozatosan növelte a kényelmi színvonalát.

A kényelmi szempont tehát elsősorban az egyes ember szintjén jelenik meg, amelyet mások is utánozni kezdenek, amivel kialakul egy kényelmi standard vagy színvonal, amit a kultúrával is azonos fogalomnak lehet tekinteni. A történelem fő hajtóereje tehát az az emberi (egyéni) gondolkodásmód, hogy hogyan lehetne jobb dolgom, hogyan élhetnék könnyebben (amit a közgazdaságtanban Adam Smith (1723–1790) hasonlóképpen fogalmazott meg). Így pl. **abban az esetben, ha találékony vagyok, és mamutagyarakból készítek egy vázat és arra állatbőröket teríték, máris készen van a lakhelyem, amely meleget, védelmet biztosít nekem, megóv az esőtől, a vadállatoktól, máshol is össze tudom rakni stb.** Ha a nemzetségem többi tagja is ugyanilyen házakat készít, ők is a kialakult kényelmi színvonalhoz csatlakoznak, s közösen egy nemzetségi kultúrát, leszármazástudatot, összetartozást, altruizmust hozunk létre, képesek leszünk egymást is megvédeni, létrejöhetnek a törzsek ([fél]csoportok, frátriák), ami egyúttal az első nem állati szervezeti forma is, mert magasabb szintű, szövevényes politikát, szövetségi stratégiákat igényel, amilyennel a csimpánzok sem rendelkeznek; ez ugyanis nemcsak egy családra, leszármazásra terjed ki, hanem különféle leszármazásokra: házassági cserék, szövetségkötések stb.), majd létrejöhetnek a társadalmak, államok.

A világ minden találmánya a lovaskocsitól az okostelefonig az emberi kényelmi szempontokat szolgálja. Ide kell érteni a fegyvereket is, hiszen, aki háborút indít, a legszükségesebb esetben arra gondol, hogy ledobok egy atombombát az ellenségre, megnyerem a háborút, elfoglalom a területét, és ott is bevezetem (vagy ellenkezőleg, megvédem) a saját életformámat, kultúrámat stb.

Ez a fajta magánérdek elsősorban a(z) egyéni kényelmi szempontok érvényesítését jelenti. Minden társadalmi csoportnak (alsó, középső, felső) megvan ugyanis a saját kényelmi szintje, melynek az elérésére törekszik. Ez pedig többek között hatással van a gyermekvállalásra is.

A legelső társadalmi rétegek pl. megelégszenek azzal, hogy az életben maradásukhoz szükséges élelmiszert meg tudják termelni vagy meg tudják szerezni, és legyen egy szerény fedél a fejük fölött. Ők a gyermekekben ezen cél elérésének az eszközt látják (a gyermekek segíthetnek nekik a munkában, elmehetnek élelmiszert szerezni vagy szociális segítséget kapnak utánuk), akik öreg korukban is gondoskodnak róluk (ez különösen a harmadik világban fontos szempont, ahol nincsenek szociális juttatások, mint pl. nyugdíj, egészségbiztosítás, szociális biztosítás stb.; az 1780-as években a francia családok negyötöde a pusztta túlélés érdekében jövedelme 90%-át költötte kenyérre⁴).

Ha az alacsony társadalmi rétegek jövedelme csökken, ezt úgy igyekeznek ellensúlyozni, hogy nagyobb csoportokba tömörülnek, ahol a megélhetés költségei (lakhatás, élelmezés) megoszlanak a csoporton belül, ami biztosítja a kiscsalád életben maradását (ellátja azt munkával, ismeretekkel, élelmiszerral stb.). Ezek a nagyobb csoportok általában rokoni alapon szerveződnek, ahol szigorú hierarchia, a szokások kötelező érvényű betartása és betarttatása, és a köteleességek egyértelmű kijelölése figyelhető meg. Ilyenek voltak régebben a paraszti nagycsaládok és ilyenek ma a cigányok közösségei is, melyek ma is szigorú rokoni alapon épülnek fel.

Különféle néprajzi és szociológiai kutatások bizonyítják, hogy a cigánycsaládok szoros rokoni kapcsolatokkal kötődnek egymáshoz és a csoporton belüli feladatokat egyértelműen kijelölik. A lányokat arra ösztönzik, sőt megkövetelik tőlük, hogy 14-15 éves korban már szülnének (ami azt is jelenti, hogy nem követelmény számukra a tanulás és a művelő-

dés, ha pedig ez nem követelmény, az alapiskola után a háztartásban csak úgy válhatnak hasznossá, ha gyermeket szülnék), segítsenek a többgenerációs háztartásban, vessék alá magukat a férfiak (a férjük, az apjuk, a fivérek) akaratainak stb.

A gyermek egyben rögzíti is a nő helyét a nagycsaládban, a rokonsági szervezetben, hiszen 4-5-6, 8-9-10 gyermekkel nem lehet őt egyszerűen eltávolítani, a családból az „ut-cára tenni”. A sok gyermek szülése tehát a nőnek is érdeke, és egyben a megbecsülést, a termékenység emblematikáját, valamint a „karrierépítés” lehetőségét is biztosítja a nő számára, hiszen ennyi gyermek az unokák generációjában (ha a lányainak is legalább annyi gyermeke születik, mint neki) már egy külön nagycsaládot, rokonsági szervezetet is kitesz, amelynek ő lehet a matriarchája. (A nő célja tehát az, hogy minél több lánya legyen, amellet, hogy fiai is szülessenek. A férfi célja, hogy minél több fia legyen, mert az unokák generációjában a fiúk azok, akiknek a férfi a patriarchája lehet, ami a természeti népeknél különféle variációkban fordul elő a szociokulturális antropológiában.)

Ez persze biztosítja (a rokoni alapú) társadalmi csoporton belüli összetartást, szolidaritást is (ilyenek pl. a rokonságok közti tömegverekedések), hiszen az egyik rokon kiesése a csoportból a kényelmi színvonal csökkenésének potenciónalis veszélyével jár együtt. A csoport védelmet nyújt az egyénnek, mivel az egyén is védi a csoportot. Ha tehát a szociális juttatásokat az állam csökkenti, ez nem érinti alapvető módon a (minimális) kényelmi színvonal szükségleteit (csak a középső réteget érinti érzékenyen), mert a nagyobb népszaporulattal az alsó rétegek még nagyobb csoportba képesek tömörülni, ami kiegyenlíti a kényelmi színvonal esetleges csökkenését. Mindaddig tehát, amíg ez a csoport fennáll, az egyén és a kiscsalád számára az alacsony (a számukra kívánatos) kényelmi színvonal is biztosítva van.

Az alsó népcsoportok gettósítása, azaz elkülönítése, egy helyre koncentrációja csak erősíti ezt a folyamatot, mert megteremti a szaporodási közösség egyik lételemét, a területet, a csoportnak egy behatárolt szaporodási térben való lakását.

Az alsó népcsoportoknak sem pénzük, sem megfelelő tudásuk vagy érdekük nincs arra, hogy tudatos születésszabályozást és családtervezést folytassanak. Sőt, ennek az ellenkezője igaz. Az ipari forradalom idején az angol alsó néposztályokban a családok szinte egyetlen támasza a sok gyermek maradt, amit a gyermekmunka rendszere is támogatott, hiszen a vállalkozók szívesebben alkalmaztak gyermekeket alacsonyabb bérért, akik nem lázadoztak a rossz munkakörülmények ellen sem. Anglia robbanásszerű lakossággyarapodása az ipari forradalom előtt lényegében annak köszönhető, hogy a földjéről elűzött vidéki lakosság a városokban nyomorgó alsó néposztályba deklasszáldott. Miközben 1550 és 1820 között Németország, Itália, Spanyolország és Franciaország népessége 51, 67, 56, illetve 79 százalékkal nőtt, Anglia népessége ugyanebben az időszakban több mint 280 százalékkal lett több.⁵

A deklasszáldás tehát hatalmas mértékben megnövelte az angol népszaporulatot, de egyben súlyos csapást is jelentett az angol kultúrára, aminek a nyomai mindmáig érzékelhetők. Ez az oka az angol köznép kétségbeejtő kulturális színvonalának, ezért különülnek el egymástól még ma is élesen az angol társadalmi osztályok (a középosztály tagja pl. nem beszél az alsóbb osztályok tagjaival vagy egyenesen lenézi őket), másrészt azonban ennek hatására virágoznak az alacsony kultúra műfajai (mint pl. a könnyűzene, a rétegdívatok; és egyre újabb irányzatok jönnek létre: punk, skinhead, emo stb.).

Az alsó néprétegek lényegében egy pénz nélküli közösségben élnek. A pénz (annak hiánya) csak a középosztályban kezd fontos tényezővé válni. Ezért az olyan társadalmak (mint pl. az amazóniai indiánok), ahol egyáltalán nincs pénz, ennek hiánya miatt nem is érzik magukat szegénynek.

Az alsó népcsoportok szükségleteinek legfontosabb hívószava a legolcsóbb. Nekik mindenképp a legolcsóbb kell: ruhából, ételből, lakhelyből stb. (akkor is, ha nem jó). A középosztályban ez a hívószó a szép: szép ruha, szép lakás stb. kell (akkor is, ha nem jó). A felső rétegek hívószava a legjobb: nekik a legjobb lakás, étel, autó stb. kell (akkor is, ha valójában nem az a legjobb).

Az alsó rétegekben az érzékszervek eltompulnak a szagok és illatok, a rend és rendetlenség, a szép és csúnya, a jó és rossz stb. iránt. A középrétegekben az érzékszervek kezdenek kifinomulni a szagok és illatok, a rend és rendetlenség, a szép és csúnya, a jó és rossz stb. iránt. A felső rétegben az érzékszervek túlzottan is kifinomulnak a szagok és illatok, a rend és rendetlenség, a szép és csúnya, a jó és rossz stb. iránt.

Az alsóbb rétegek nem ismerik a külvilágot, a tudatuk csak a saját kis világukra szűkül le. Nem vesznek részt az állam életében, nem tudják, mi az a politika, a nemzeteszmé, a nemzeti kultúra, nyelv stb. A középrétegek már ismerik a külvilágot, tudják, hogy hol jobb és hol rosszabb. A felső rétegek a teljes világban élnek, szabadon fogyasztják a legjobb javakat, melyek számukra az egész világból hozzáférhetőek.

A nemzetet nagyrészt az alsó néprétegek tartják meg (ez fokozottan érvényes akkor, ha a nemzet nem rendelkezik saját területtel), minden mögöttes érdek nélkül, anélkül, hogy tudnának róla, pusztán azzal, hogy beszélnek az anyanyelvüket (ha sok tekintetben nem is a lehető legmagasabb szinten) és a népszaporulatukkal fenntartják a nemzetet. A középrétegek ugyanahhoz már valamilyen érdekre van szüksége (nacionalizmus, *jólét*, kultúra, vallás, hagyomány, öntudat stb.), különben (a középosztály kevésbé kulturált, *öntudatos* rétegei) könnyedén cserélnek nemzetet, ha máshol jobban érvényesíthetik az *érdekeiket*. Az érdeknélküliség nyilvánul meg az olyan alacsony és nagy szaporaságú rétegek esetében, mint régen a paraszti családok, az oláh pásztorok, ma a cigánycsaládok és a deklasszált nyugat-európai bevándorlók. Ezek mind képesek arra, hogy a népszaporulatuk által terjesszék a területüket. A felső osztályban természetes módon nyilvánul meg a nemzeti hovatartozás (legalább is egy szuverén nemzet esetében), hiszen politikailag, gazdaságilag, kulturálisan ők tartják fenn maguknak a jogot arra, hogy a nemzetet irányítsák. Azon területeken, ahol a bevándorlók vagy más hasonló néprétegek (oláh pásztorok, amerikai cowboyok stb.) kerülnek többségbe, ez az irányításra képes felső réteg ugyanígy kitermelődhet (és ezzel náluk is létrejön a teljes társadalmi szervezet), mely külön, szinte szuverén területet alkot az államon belül. Azon politikusoknak és értelmiségieknek tehát, akik fenn akarják tartani a nemzetüket, a fentiek értelmében az alsó réteg szintjére kell deklasszálniuk a nemzetet (ami egy olyan szükséghelyzetben lehet helyes stratégia, ha a nemzet elveszíti a területét) vagy a középréteg *érdekeinek a teljes körű* kielégítésére kell törekedniük, hacsak nem akarják azt a multikulturális idealizmus mentén megsemmisíteni.

A kényelmi szempontok tehát a népszaporulat alakulását is meghatározzák. Mert például egy szegény embernek a kényelmi szintje nem csökken akkor sem, ha sok gyermeke lesz, a születésszabályozás nem jelenik meg fő szempontként számára, sőt, több gyermek esetén még növekszik is a kényelmi szintje, mert a gyermekei segíthetnek neki a ház körül, a földeken, ha pedig az állam nem nyújt számára nyugdíjat, gondoskodnak róla öreg korában. A modern társadalomban ezzel szemben a középosztálybeliek kényelmi szempontjai csökkennek akkor, ha több gyermekük van, mert ezzel több költséget is fel kell vállalniuk, amit pedig nem engedhetnek meg maguknak, tehát azt veszélyeztetik, hogy az alsó osztályok kényelmi színvonalára süllyednek.

Ha pl. a kényelmi színvonalamat azzal szeretném emelni, hogy elektromosságot akarok a házamba, el kell hagynom az alsó társadalmi csoport szintjét és be kell lépnem a középosztályba. Ha van elektromosság, akkor vennem kell mosógépet, televíziós készüléket stb.,

hogy tovább növeljem a kényelmi szintemet. Ezek pedig mind pénzbe kerülnek, és rájövök, hogy valahol korlátoznom kell a(z egy személyre eső) kiadásaimat, és ezt a születésszabályozással tudom a legegyszerűbben elérni. Az az állami stratégia tehát, mely a születések növelését a szociális támogatások rendszerén keresztül igyekszik megvalósítani, láthatóan nem működik. Ehelyett inkább azokra a családokra kellene összpontosítani az erőforrásokat, és azokat a családokat kellene megtalálni, akik hajlandók a nagyobb szaporulatot vállalni.

A kiscsaládokban élő középrétegek társadalmi rétegződése ellentétes az alsó néposztályok társadalmi rétegződésével. A középrétegek célja, hogy a gyermekeiket a lehető legjobban ellássák (ami az alsó néposztályok számára nem szempont) és esélyt adjanak nekik arra, hogy a felső rétegek tagjai közé emelkedjenek. Ezért nagyon megnézik a gyermekneveléssel kapcsolatos költségeket (iskolaszerek, ruházat, gyerekjátékok, iskolai kirándulások, üdülés, orvosi költségek, zsebpénz, rezsiköltségek, autófenntartás stb.). A felső rétegek, főleg az arisztokraták fő célja pedig a törvényes örökös hátrahagyása, aki tovább viszi a család nevét, címeit stb. Ezért náluk is nagy a népszaporulat.

Egyes arisztokrata családokban a 20. század elejéig nem volt ritka a 16 gyermek sem. A magyar (főként erdélyi) arisztokrácia ebben a tekintetben is kivétel volt. Ők már ekkor is azzal mutattak „példát” a köznépeknek, hogy a férfiak későn, akár 40-50 évesen nősültek meg, hogy kevesebb gyermekük szülessen és megakadályozzák a birtok elaprózódását. Bethlen Farkas (1560–1618) pl. 53 éves volt, amikor az egyetlen fia megszületett, és ezzel a Bethlen-család egyik mai főága majdnem kihalt, melyből többek között Bethlen István (1874–1946) miniszterelnök is származott. Ahelyett tehát, hogy a vagyoni szükségleteiket hódítással, pl. a szomszédos Moldva bekebelezésével elégitették volna ki, az expanzió helyett a saját térfelükön is inkább még kisebb és kisebb területre szorították vissza magukat. Magyarország tehát már Mohács előtt is folyamatos visszavonulóban volt a folyamatos expanzió helyett. (A német uralkodócsaládok egyre jobban elaprózódó területtel rendelkező mellékágai ebből a helyzetből a házassági politika útján igyekeztek kitörni, amihez persze szükségük volt a megfelelő számú gyermekekre, akik különféle házassági szövetségeket tudtak létrehozni, valamint a királyi vérből eredő előkelő származásra is. Ezáltal a kis területű fejedelemségeikkel a kezükben, de az előkelő származásukat kihasználva nagyobb területű és rangú országokat is meg tudtak szerezni maguknak. Így pl. a kisebb nagyságú területtel (birtokkal) rendelkező Ferdinánd, Szász-Coburg-Gothai herceg a nagyobb vagyonú, de kisebb rangú és nem annyira előkelő származású Koháry Mária Antónia hercegnőt feleségül véve kvalifikálta magát arra, hogy az egyik fia Portugália királya lehessen és sok más európai uralkodócsalád egyik ősapjává váljon.)

A több gyermek minden rendű és rangú család számára egyben több lehetőséget is rejt. Azoknál, akik az alacsonyabb társadalmi csoportokhoz tartoznak, megeshet, hogy valamelyik gyermek jól nősül vagy jól megy férjhez (hipergámia), vagy kitűnik a tanulásban, a tudományban, a művészetben, a mesterségében, a vállalkozásban, a sportban, a politikában, tehát a környezete színvonala fölé emelkedik, és ezzel megindítja a családot a felsőbb társadalmi státuszok felé, vagy egyszerűen csak gondoskodik a szülőkről idős korukban, nem hagyja őket magukra. Ha azonban egy családban csak egy vagy két gyermek van, több potencióális felemelkedési lehetőséget is elveszít, nem is beszélve arról, hogy ez veszélyezteti az adott család szaporodási ágának a létét is az adott populációban. Ezzel kapcsolatban kénytelen vagyok ide illeszteni néhány képletet a kiadás előtt álló *Általános genealógia* című könyvem kéziratából, mely 2015 végén talán végre megjelenhet.

Haploid populációk (N) esetén a Wright–Fisher modellt lehet alkalmazni. Az új generáció minden egyedének N méretű populáció esetén valaki $1/N$ valószínűséggel a szülője

és $1-1/N$ valószínűséggel nem a szülője (két kimenetelű, egymástól független esemény, mely binominális eloszlásra vezet). Ilyenkor annak valószínűsége, hogy egy egyednek k utódja lesz:

$$P(\xi = k) = \binom{N}{k} \left(\frac{1}{N}\right)^k \left(1 - \frac{1}{N}\right)^{N-k}$$

A binominális eloszlás várható értéke: $M(\xi) = np = N \frac{1}{N} = 1$,

a szórása (szélsőségei): $D^2(\xi) = np(1-p) = N \frac{1}{N} \left(1 - \frac{1}{N}\right) = 1 - \frac{1}{N}$.

A várható érték azért 1, mert a populációméret állandó, tehát mindenkinek átlagosan egy utódja van. Ha a populáció elég nagy méretű, a binominális eloszlás 1 várható értékű Poisson-eloszlásba megy át (egy esemény bekövetkeztének a valószínűsége konstans, de az események bekövetkezése közötti idő véletlen):

$$P(\xi = k) = \frac{1}{k!} e^{-1}$$

Ebben az esetben annak valószínűsége, hogy egy egyednek nem lesz utódja:

$$P(\xi = 0) = \frac{1}{0!} e^{-1} = e^{-1} \approx 0,37$$

vagyis 63% annak a valószínűsége, hogy 1 utódja lesz. Ennek megfelelően egy leszármazási vonal túlélésének valószínűsége G generáció múlva $0,63^G$. Ez azt jelenti, hogy egy 10 ezres haploid populációban kb. 3700 egyének nem lesz utódja a következő generációban, és 10 generáció múlva kb. $10\,000 \times 0,63^{10} \approx 98$ leszármazási ág fog még létezni, tehát 9902 már kihalt. A 15. generációban már csak kb. 10 leszármazási vonal fog élni, a 20. generációban pedig már lehet, hogy csak 1. Ez azt is jelenti hogy azon családoknak, melyekben mindig csak egy gyermek van, mintegy 400-600 év múlva már egyáltalán nem lesz genetikai nyoma az emberi népességben, 400-600 év múlva a szülők végleg meghalnak.

A természetes termékenység fogalmát Louis Henry (1911–1991), a történeti demográfia megalapítója vezette be, melyből következtetni lehet arra, hogy a szülők miként ellenőrzik a termékenységüket. Ennek statisztikai alapjait John Hajnal, avagy Hajnal-Kónyi János (1924–2008) mutatta ki, a sokat idézett 1947-es cikkében.⁶ Ennek lényege, hogy az emberek nem korlátozzák tudatosan a termékenységüket, de annak szintje különféle tényezők hatására eltérő lehet. Az ún. „stopping behaviour” (a leállás magatartása) az a szint, amikor a szülők elérik a számukra kívánatos gyermekszámot és ilyenkor szakítanak termékenységi magatartásukkal, de ez nem tekinthető tudatos születésszabályozásnak.

A népesség növekedése általában spontán folyamat és nem irányítják központilag. Az egyik tétova kivétel Québec jelenti. Kanadát 1763-ban a franciák végleg elveszítették, de XIV. Lajos király 300 livre (ezüstallér) évdíjat fizetett minden tízgyermekes és 400-at minden tizenkét gyermekes családfőnek, valamint korábban a nőhiány pótlására Franciaországban és néhány más európai országban toboroztak hajadon nőket, akik vállalták, hogy új-franciaországi telepésekhez mennek férjhez (ők voltak a „király lányai”, filles du roi). Ennek eredménye, hogy ma Kanada 20 milliós lakosságából 5 millió a francia ajkú, és Québecben már kétszer tartottak népszavazást arról, hogy a terület legyen-e önálló ország.

Az európaiak a gyarmatosítás időszakában többek között azért is tudtak a világ vezető hatalmai lenni és óriási gyarmatbirodalmakat létrehozni, mert ezt a népesség száma is alátámasztotta, nemcsak a technikai fölény (tűzfegyverek, hajózás, a tudomány fejlődése stb.). Európa tehát nemcsak a hadsereg és a gazdaság terén volt fölényben, hanem a né-

pesség (és a trópusi betegségek hiánya miatti kisebb halandósági arányok) tekintetében is (később az Európából érkező fejlett egészségügyi ismeretek hatására ez is megváltozott), ami területszerzéssel (a gyarmatbirodalmak kiépítésével) is együtt járt.

Ha megnézzük az európai országok és egyes ázsiai és afrikai országok népességi statisztikáit, ez világosan kitűnik. Eközben az európai államok népsűrűsége is sokkal nagyobb, mert a területük is jóval kisebb volt. Az első világháború előtt a világon még csak mintegy 50 független állam volt. (A legtöbb Latin-Amerikában, melyek az 1810-es évektől kezdve lettek függetlenek.) Ebből egész Afrikában csak kettő létezett (Etiópia és Libéria), Ázsiában pedig öt (Sziám, Kína [a függetlenségét erősen korlátozták a nagyhatalmak], Japán, Törökország, Perzsia [a szuverenitását erősen korlátozták az angolok és az oroszok]).

Egyes európai, ázsiai, afrikai és amerikai országok népességét 1914-ben, 1975-ben⁷ és ma az alábbi táblázat szemlélteti. Ebből látható, hogy az eltelt korszakban a népesség növekedése sokkal nagyobb volt Ázsiában és Afrikában, mint Európában. (A 20. század végéig a kontinensek lakossága közül csak Ázsia lakossága volt nagyobb, mint Európáé, noha Európa a legkisebb kontinens.) Így pl. Anglia lakossága a *Petit Larousse* lexikon 1914-es kiadása szerint 45 millió volt, 1975-ben 53,34 millió, ma pedig (2012) 63,181 millió. Perzsiáé (a későbbi Iráné) ugyanekkor 9, majd 32,47 és végül 77,132 millió (2014).

Népesség:	1914 (millió)	1975 (millió)	ma (millió)
Oroszország	166,108	253,3 (Szovjetunió) 132,892 (Orosz Sz. Sz. Közt.)	143,2 (2012)
Németország	65	59,75+16,969	80,219 (2011)
Ausztria-Magyarország Magyarország	51,34 19,254	10,51	9,879 (2014)
Nagy-Britannia	45 (Írországgal együtt)	53,34	63,181 (2011)
Franciaország	39,6	52,5	66,6 (2011)
Olaszország	32,966	55,3	60,813 (2011)
Spanyolország	19,59	34,86	46,030 (2010)
Lengyelország	27,224 (1921)	33,4	38,173 (2009)
Belgium	7,45	9,76	10,839 (2010)
Románia	5,957	21,1	20,121 (2011)
Németalföld	5,945	13,4	16,491 (2006)
Svédország	5,522	8,14	9,555 (2012)
Portugália	5,423	8,56	10,355 (2001)
Svájc	3,753	6,31	8,014 (2012)
Szerbia	2,909	8,446 (1971)	7,186 (2011)
Dánia	2,775	5,008	5,511 (2009)

Görögország	2,632	8,97	10,815 (2011)
Norvégia	2,393	3,948	5,096 (2013)
Montenegró	0,228	0,529 (1971)	0,625 (2011)
Kína	320,5	800,7	1 362 (2014)
India	295 (angol gyarmat, a mai Pakisztánnal és Bangladdessel)	600 (+64,8 Pakisztán +77 Banglades)	1 210 (2011) (+182 /+156; 2012/2013)
Japán	52	111,897	128,057 (2010)
Törökország	24,029 (az arab területekkel)	38,094	78,875 (2011)
Perzsia, majd Irán	9	32,47 (Irán)	77,132 (2014)
Sziám, majd Thaiföld	7	42	65,479 (2010)
Belga Kongó, majd Kongói Demokratikus Köztársaság	20 (belga gyarmat)	23,5 (Zaire)	77,433
Egyiptom	11,287 (angol gyarmat)	35,6	72,798 (2006)
Etiópia	10	26,5	73,75 (2007)
Libéria	1,5	1,5	3,494 (2013)
USA	92	210,5	317,45 (2014)
Brazília	21,4	101,71	201 (2013)
Mexikó	15,063	56,25	112,336 (2010)
Kanada	7 (angol gyarmat)	22,207	35,344 (2014)
Argentína	7	24,73	40,117 (2010)
Peru	4,56	14,122	28,674 (2007)
Venezuela	2,591	11,993	27,73 (2007)
Haiti	2,03	5,2	9,035 (2009)
Ecuador	1,272	6,5	14,483 (2010)
Uruguay	1,112	2,92	3,286 (2011)
Nicaragua	0,600	2,08	6,071 (2012)
Ausztrália	4,85 (angol gyarmat)	13,132	23,13 (2013)

Németország világpolitikai, gazdasági, katonai hatalma az egyesülés után (1990) azért növekedett meg hirtelen, mert a korábbi széttagoltsággal szemben egy egységes 80 milliós nemzet jött létre. Ha tehát mi is tartani akarjuk a versenyt, Magyarország lakosságát 50 éven belül legalább 50 millióra kellene felemelni. Nagyjából ugyanennyi lakossal rendelkezik Dél-Korea is

egy azonos nagyságú területen. (Németország 80 millióval már Európa legnagyobb gazdaságát jelenti.) Ehhez első lépésben egymillió családban legalább öt gyermeknek kellene megszületnie. Ez azt is jelenti, hogy Budapestnek legalább 10 milliós városnak kellene lennie és szükség volna még egy, legalább ötmillió városra (Debrecen), valamint az összes mai „nagyvárosnak” is milliós városoknak kellene lenniük (Miskolc, Szeged, Pécs, Győr, Székesfehérvár, Nyíregyháza, Szolnok, Szombathely, Kaposvár, Eger, Kecskemét, Veszprém, Komárom, Salgótarján).

A legjobb kérdés ezen a helyen az, hogyan lehetne ezt megvalósítani? Ha növelni akarjuk a népszaporulatot, a fentiek értelmében, a középosztály kényelmi szintjét kell eltolnunk a felsőbb osztályok irányába, ha tőlük számítunk több gyermekre. A másik lehetőség az, hogy az egész társadalmat deklasszáljuk, az emberek életszínvonalát az alsó osztály szintjére züllesztjük le, az államot pedig Albánia vagy Uganda színvonalára süllyesztjük, és akkor megindul az olyannyira kívánt népességnövekedés. Úgy gondolom, mindenki számára egyértelmű, hogy melyik megoldás szolgálja jobban a nemzeti érdeket, a kultúrát, a gazdaságot stb.

Az 1930–40-es években a budapesti székhelyű EPOL (Egészségpolitikai Társaság) 400 pengő kamatmentes kölcsönt ajánlott minden családnak. Egy gyermek születése a kölcsönt 100 pengővel csökkentette, ha pedig 10 év alatt 4 gyermek született, a kölcsönt elengedték.⁸ Ma is valami ilyesmire volna szükség, de jóval nagyobb és átfogóbb mértékben, ami azt biztosítaná, hogy egy ilyen család (vagy inkább nemzetség, mert én Arisztotelésszel szemben nem azt tartom, hogy a társadalom alapja a család, hanem a nemzetség, ezért nemzetségi alapegységekben gondolkodom), illetve annak valamely tagja a középosztályból a felsőbb osztályba emelkedhessen. Ez tehát nemcsak az anyagi juttatások megnövelését jelentené, hanem a státusz és a kulturális szint felemelését is.

A népszaporulat növeléséhez azt kell elérni, hogy a gyermekvállalás a kényelmi szempontok akadály helyett a kényelmi szempontok magasabb szintre emelkedésének az eszközévé váljon. Egy kulturált és ugyanakkor a népességét tekintve is növekvő országnak a modern viszonyok között két feltétele van. Az egyik gazdasági, a másik kulturális. Az embereket egyrészt vagyonnal kell ellátni, vagyonos (nemcsak a jóléti társadalom jólétével rendelkező) emberré kell őket tenni. A feudalista társadalomban az elit, azaz a nemesség rendelkezett a vagyonnal, a szabadsággal (politikai jogokkal) és a társadalmi tekintéllyel (a státusszal) is. A francia forradalom – miután az alsó néprétegek éhséglázadásait kihasználva magához ragadta a **kezdeményezést** – a polgárság forradalma volt. Ők rendelkeztek a vagyonnal, de kezdetben még nem voltak politikai jogaik, ezért a fő célkitűzésük a szabadság volt. Amikor ezt elérték, a státuszt különféle politikai, gazdasági és társadalmi hivatalokkal szerezték meg. Az 1791-es lengyel alkotmány szerint kétévi közszolgálat után, illetve minden sejmen legalább 30 polgárt meg kellett volna nemesíteni. A tisztek, állami tisztviselők, papok is nemesi címet kaptak volna. Ott tehát a népet, nem az arisztokráciát akarták megszüntetni, mint a korabeli Franciaországban.

A szabadság a 20. század elejéig nem volt korlátlan. A vagyonhoz volt kötve. Csak azok szavazhattak, akik megfelelő vagyonnal is rendelkeztek (vagyon cenzus). A francia forradalom reformereinek pedig eszük ágában sem volt a népnek a szabadsággal együtt a vagyont is megadni, sőt a fosztogatások miatt az emberi jogok kiáltványában külön pontban szögezték le a magántulajdon (azaz a polgárság vagyonának) sérthetetlenségét. (Amit aztán a [szociális] egyenlőség jegyében Marx tett kérdésessé.) Egy valóban eszményi társadalomnak azonban nemcsak az üres szabadságot, hanem a vagyont és a státuszt is meg kell adnia az egyszerű embernek, hogy ne csak szabad, hanem kulturált is lehessen. Azt a három létfeltételt (szabadság, vagyon, státusz), amivel az egykori nemesség rendelkezett, mindeddig még egyetlen olyannyira „demokratikus” berendezkedés sem akarta vagy tudta megadni az embereknek.

A másik, a kulturális feltétel egy olyan társadalom létét jelenti, amelyben az ember el tudja játszani a hős szerepét. (Erről a II. részben volt szó, az általános nemesítésekkel kapcsolatban.)

Ezt a szerepet (a mintákhoz való igazodást) az ember ma is ugyanúgy játssza, mint a múltban, de a mai hősök valójában már csak álhősök, az erőszakos rajzfilmekből és a gengszterfilmekből vett alakok. Míg a múltban a közember a felső rétegekhez akart hasonlítani (király módjára akart ebédelni, a kislányát hercegnőnek szólította stb., az egyik mexikói drogbanda paradox módon templomos lovagoknak nevezi magát), ma a magához hasonló durva alakokat, a tetoválószalonokból előtántorgókat tekinti mintaképnek. (A tv-műsorok, -sorozatok és a közösségi média a degradált viselkedést és a gyenge szellemi képességeket jópofának, viccesnek, szórakoztatónak állítja be, ebben pedig annak megnyilvánulását láthatjuk, hogy a mai nyugat-európai és amerikai társadalmak, a közemberi állapotok a teljes idiotizmus felé tartanak. A mai közember szeret bohócot csinálni magából és ténylegesen az is. Amerikában a liberális szellemű oktatási rendszerben nem oktatás folyik, hanem a tanár könyörgése a diáknak, a szülőknek pedig fogalmuk sincs a gyermeknevelésről, sőt még olyan útmutatók is léteznek, hogy a gyermekeknek hogyan kell viszonyulniuk a nagyszüleikhez, ha meglátogatják őket [mintha idegenekről, nem a legközelebbi családtagokról lenne szó].) A modern társadalomnak tehát az általános nemesítés talaján kell állnia, amely a szabadság mellett a kultúrát és a státuszt (valamint a vagyont) is megadja az embernek.

Az állam képes százezermilliárdokkal támogatni a bankokat és évente ugyanilyen nagyságrendben dotálja a mezőgazdaságot, de a népszaporulat támogatására sohasem költ ennyit. Az állam költségvetésének nagy **részét a szociális kiadások viszik el, de ezek sem irányulnak közvetlenül a népszaporulat támogatására.** Fontos a nyugdíjak és a munkanélküli segélyek, meg a gyermeknevelési segély stb. kifizetése is, de az első helyen a népszaporulat támogatásának kellene állnia, mert a nagyobb népesség több nemzeti jövedelmet termel, ösztönzi a gazdaság fejlődését, és ebből a nagyobb jövedelemből (amellett, hogy kedvezőbb a népesség korösszetétele) arányaiban kevesebbet kell kifizetni a nyugdíjakra, a segélyekre stb. Ha a szociális segélyezés ügyét a nemzetségek feladatává tesszük, máris felszabadul az az összeg, amelyet a népesedés támogatására költhetünk. Azt a pénzt, amit erre a célra fordítunk, a jövőben nem kell kiadni az ennél sokkal bonyolultabb és bizonytalanabb kimenetelű nyugdíjreformra, hiszen a nyugdíjak befizetésének lesz megfelelő népesedési alapja, és emellett még egyéb hozamokkal is számolhatunk: nagyobb gazdasággal, kulturális piaccal, erősebb szociális rendszerrel, társadalmi hálózatokkal stb. Egy ilyen kiadás tehát többszörösen is megtérül, és a népszaporulati hullámokkal egy időben fokozatosan ki lehet építeni egy nagyobb nemzeti alapú élelmiszer-, ruházati, járműgyártási, építési, elektronikai stb. ipart is.

Lehet továbbá különféle adminisztratív eszközöket is alkalmazni. Így pl. a cégekre ki lehet vetni egy népesedési adót, ami előnyös volna ezen vállalatoknak is, hiszen a nagyobb népesség számukra is több fogyasztót jelentene. Talán sokat segítene az is, ha azok a szülők, akinek öt gyermeke van, 40 évesen elmehetnének nyugdíjba. (Ugy tudom, hogy a mai szabályozásban a nőknél három gyermek fölött minden gyermek egy évvel csökkenti a nyugdíjhatárt, pontosabban ennyit számít bele a szolgálati időbe.) Szükség van a gyermeknevelési segélyre is, de a legfontosabb, hogy a szülők által teherként értelmezett faktorokat kiküszöböljük. Mivel ezek a faktorok anyagi jellegűek, minden ilyen akadályt jelentő tényezőt ingyenessé kell tenni. Ez jelenti azt, amit azon értem, hogy az államnak támogatnia kell a népszaporulatot. Ha az anya a karrierje gátjának tekinti a gyermeket, elegendő bölcsődei és óvodai férőhelyet kell biztosítani, méghozzá teljesen ingyen. Olyasféle családgondozói szolgáltatást is létre lehetne hozni, mint amilyen Franciaországban létezik, ahol a családgondozó a kisgyermekes családokban elintézi a bevásárlást, főz, elmosogat, vigyáz a gyermekekre, ha a szülők elmennek szórakozni, kikaparítja a házat, kimossa a szennyest stb., ha a család azt igényli. ingyenessé kell tenni a gyermekek étellemezését, ruháztatását, tanulását stb. is. A sokgyermekes családoknak kedvező lakás- és autótovászárlási hiteleket kell biztosítani (meg persze megfelelő bért kell fizetni, hogy mindenki bol-

dog legyen). Az állam legfőbb szociális stratégiájának tehát a népszaporulatra kell irányulnia.

A támogatás nagyságát az iskolai végzettséghez kellene kötni, mert az államnak a jövő (és a jelen) információs kultúrájában az lesz az érdeke, hogy minél műveltebb és tanultabb emberek alkossák a társadalmat. A jelenleg is érvényes liberális rendszerben az állam pusztán azért támogat valakit jobban, mert alacsonyabb a jövedelme. Ez a filozófia azonban csődöt mondott, nem érte el a célját, azt, hogy mindenki számára egyenlő esélyt biztosítson és elvezessen a társadalmi nivellációhoz. A hatása éppen az ellenkező, amit jóléti függőségnek nevezünk és előttem már jóval okosabbakat is írtak erről. Ebben a rendszerben ugyanis az egyéneknek nem érdeke, hogy erőfeszítést tanúsítson és képezze magát, mert az állam ügyis ellátja az életben maradáshoz szükséges forrásokkal. Ez pedig csak a társadalmi devianciát és az alsó kultúrszintet növeli, az alsó néprétegek kényelmi színvonala felé viszi el az embert. (Angliában pl. sok olyan egyedülálló anya van, aki azért esik teherbe, hogy megkapja a szociális juttatásokat, megelégszik a legalsó-középosztály társadalmi státuszával, és így munka nélkül tudja magát és a gyermekét eltartani; ezzel azonban a csonka családokat is intézményesítik.) Ha azonban érdek (mégpedig anyagi és kulturális érdek) kapcsolódik a magasabb műveltséghez, ez az egyént is a megfelelő irányba tereli, ami végső soron az államnak is az érdeke.

1969-ben 206 817 abortusz volt Magyarországon, 2012-ben 36 118. Ha ezeknek a megszakított terhességeknek a felét évente ki tudnánk váltani, Magyarország népességfogyása rögtön megszűnne. Ezért olyan anyagi ellenszolgáltatást is lehetne az anyának ajánlani, hogy érdeke legyen a gyermek megszülése (akár titokban is), akit aztán örökbe lehetne adni. Ehhez pedig minden szükséges anyagi, jogi, környezeti, konspiratív stb. feltételt a legmesszebb menőkig meg kellene teremteni.

Ezekon kívül még más, sokkal hatékonyabb módszerek is léteznek, de ezek már külön értekezés tárgyai.

JEGYZETEK

- 1 Rákosi Jenő: *Harmincmillió magyar*. In: Szarka László: *Duna-táji dilemmák. Nemzeti kisebbségek – kisebbségi politika a 20. századi Kelet-Közép-Európában*. Budapest, 1998. Függelék http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/altalanos/duna_taji_dilemmak/pages/006_fuggelek.htm; Vö. Budapesti Hírlap, 1902. július 7.
- 2 *Ottiv slovník naučný*. Prága, XXVI. 1907. 34. Uhry, Ústavní dějiny (Magyarország, Alkotmányos történelem) címszó.
- 3 Maslow, A. H.: *A theory of human motivation*. Psychological Review, (1943) 50 (4), 370–396.
- 4 Szegedi László: „*Mi vagyunk a világ*”. Valóság, 2008/11. 15.
- 5 Buskó Tibor László: *A hosszú távú demográfiai vizsgálat angol modellje*. KSH NKI Történeti Demográfiai Évkönyve 2003. 272–273. Eredetileg: Wrigley, E. A. – Davies, R. S. – Oeppen, J. A. – Schofield, R. S.: *English Population History from Family Reconstitution 1580–1837*. Cambridge, 1997. 547–548.
- 6 Hajnal, John: *Aspects of recent trends in marriage in England and Wales*. Population Studies. 1 (1947), 72–98.
- 7 *Länder der Erde*. Berlin, 1975.
- 8 Štátný archiv v Banské Bystrici, pobočka Rimavská Sobota [a Besztercebányai Állami Levéltár Rimaszombati Részlege], Fond Župné mesto Rimavská Sobota 1938–1944 [fond: Rimaszombat megyei város 1938–1944], 1939. 8-as doboz, 2084/39-es fasciculum (2 oldal).

Isten áld meg a Magyar
 Jó kedvvel, bőséggel,
 Nyújts feléje védő kart,
 Ha küzd ellenséggel;
 ‘S merre zúgnak hajbai
 Tiszának, Dunának,
 Árpád hős magzatjai
 Felvirágozának.